

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ"
для студентів спеціальності
8.03050801 "Фінанси і кредит"
усіх форм навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри оподаткування.
Протокол № 7 від 19.12.2013 р.

Укладач: Громика Н. К.

P58   Робоча програма навчальної дисципліни "Податковий менеджмент" для студентів спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" усіх форм навчання / укл. Н. К. Громика. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 64 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, практичних та семінарських занять, матеріали для закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення навчальної дисципліни.

Рекомендовано для студентів спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" усіх форм навчання.

Вступ

Сучасні економічні умови, в яких функціонують вітчизняні підприємства, характеризуються високим рівнем невизначеності та динамічності чинників зовнішнього середовища. Усе це сприяє виникненню несприятливих ситуацій, що супроводжуються конфліктністю економічних інтересів і відсутністю повної та достовірної інформації. У таких умовах важливістю набуває вміння керівників не лише бізнесу, а і державних органів, адаптувати до змін зовнішнього середовища та приймати науково обґрунтовані, оптимальні рішення з метою ведення ефективної фінансової політики. Саме в сучасних умовах особливе значення набуває податковий менеджмент, який забезпечує стійке надходження платежів до бюджету та дотримання фізичними і юридичними особами податкового законодавства. Податковий менеджмент – сукупність принципів, методів, засобів і форм управління податковою системою держави і податковою політикою підприємства. Саме володіючи формами і методами податкового менеджменту фахівці підприємств і підприємці зможуть визначити оптимальний рівень оподаткування без шкоди для бізнесу.

Важливим аспектом для держави є планування та прогнозування податкових надходжень як в цілому так і в розрізі окремих податків. Своєчасно визначити фактори та ризики, що впливають на повне та своєчасне надходження податкових платежів до бюджетів всіх рівнів.

Можливість досягнення цього обумовлюється ґрунтовною фаховою підготовкою майбутніх фахівців-економістів та керівників як підприємств незалежно від форм власності й організаційно-правової форми господарювання так і працівників контролюючих органів та органів державного управління. Навчальна дисципліна "Податковий менеджмент" враховує всі аспекти сучасної практики в оподаткуванні.

Програму навчальної дисципліни "Податковий менеджмент" розроблено у відповідності до вимог галузевого стандарту вищої освіти.

Навчальна дисципліна "Податковий менеджмент" є нормативною навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "Магістр" спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит" для всіх форм навчання.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво"	Нормативна	
Модулів – 2	спеціальності 8.03050801 "Фінанси і кредит"	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 144		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		30 год	28 год
		Практичні, семінарські	
		28 год	24 год
		–	
		Самостійна робота	
		82 год	88 год
		–	
		Вид контролю	
		екзамен**	
4 год	4 год		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 67 %;
для заочної форми навчання – 36 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування знань і навичок стосовно обґрунтування управлінських рішень з різним ступенем невизначеності та ризику.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

засвоєння основних принципів обґрунтування різних видів управлінських рішень, методичних підходів до аналізу ризику та управління ним;

оволодіння навичками самостійного здійснення аналізу, ідентифікації та оцінювання ризику з використанням комп'ютерної техніки та програмно-математичних комплексів.

"Податковий менеджмент" – навчальна дисципліна, що вивчає інструментарій економічного обґрунтування й прийняття управлінських рішень з урахуванням мінливості податкового середовища.

Об'єктом навчальної дисципліни є податкова система та процеси, що відбивають різні аспекти прийняття управлінських рішень.

Предметом навчальної дисципліни є управлінські рішення та пов'язані з ними ризики як для бізнесу так і держави.

Вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши більшість навчальних дисциплін гуманітарного та професійного циклів. Теоретико-методологічною базою вивчення цієї дисципліни є такі навчальні дисципліни, як: "Макроекономіка", "Мікроекономіка", "Економіка підприємства", "Менеджмент", "Економічний аналіз", "Оптимізаційні методи та моделі", "Фінанси і кредит", "Статистика", "Державне регулювання економікою", "Податкова система України", "Альтернативні системи оподаткування" та інше. У свою чергу, знання з даної дисципліни забезпечують успішне засвоєння таких навчальних дисциплін, як: "Податковий облік", "Податковий контроль", "Податкове планування та мінімізація податкових ризиків", "Обґрунтування та експертиза бізнес-проектів", а також виконання тренінгів, міждисциплінарних комплексних курсових робіт, магістерських дипломних робіт.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі види занять розроблені відповідно до кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

сутність, зміст і завдання управління податками;

організаційні засади управління податками;

сутність і методи планування та прогнозування податкових надходжень;

види і джерела податкових ризиків;

методичні підходи до оцінювання податкових ризиків та управління ними;

порядок обліку платників податків та податкових надходжень;

зміст, підстави та порядок надання відстрочення та розстрочення податкових зобов'язань;

технології управління податковим боргом;

принципи податкового контролю;

види перевірок податкових органів;

методи документального та фактичного контролю правильності нарахування податків та інших обов'язкових платежів;

особливості супроводу великих платників податків;

форми податкової звітності платників податків;

вмісту:

аналізувати фінансово-господарську діяльність платника податку, податкову звітність, стан обов'язкових платежів до бюджету, причини податкової заборгованості платників, типові порушення чинного законодавства з питань оподаткування;

Контролювати своєчасність подання податкової звітності до податкових органів, правильність заповнення податкових декларацій та розрахунків і вірогідність поданих у них даних, стан активів платника, що перебувають у податковій заставі;

здійснювати моніторинг податкових надходжень, податкових ризиків, податкового боргу, причини порушень податкового законодавства;

моделювати податкові платежі підприємства, схеми оптимізації податкових платежів;

розробляти методики проведення перевірок, критерії оцінювання та показники ефективності податкового контролю;

розраховувати суми податків та обов'язкових платежів, що підлягають сплаті до бюджету, суми пені та фінансових санкцій;

формувати реєстри та особливі справи платників податків, картки особових рахунків платників для обліку податкових надходжень, зведені реєстри податкових надходжень.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

**Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення
навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ПМ 1	Приймати оптимальні управлінські рішення в умовах визначеності, невизначеності, ризику, конфлікту інтересів у системі оподаткування	Визначати оптимальні управлінські рішення в умовах невизначеності
		Визначати оптимальні управлінські рішення в умовах ризику
		Визначати оптимальні управлінські рішення в умовах конфлікту
		Проводити аналіз впливу невизначеності на якість прийняття управлінських рішень
ПМ 2	Розробляти ефективні рішення з використанням норм податкового законодавства	Визначати способи формалізації та реалізації управлінських рішень
		Здійснювати обґрунтований вибір економіко-математичних методів та норм для формування ефективних управлінських рішень
		Застосовувати методи експертних оцінок для визначення ступеня ризику
		Здійснювати оцінку абсолютного рівня ризику
		Прогнозувати рішення з урахуванням впливу чинників зовнішнього середовища
ПМ 3	Здійснювати обґрунтування прийняття управлінських рішень та їх реалізацію	Ідентифікувати податкові ризики
		Визначати технологію розробки та реалізації управлінських рішень
		Визначати показники оцінки ризику щодо повноти та своєчасності сплати податків
		Здійснювати оцінку ефективності прийнятих рішень в системі оподаткування
		Формувати напрями зниження ступеня ризику неповної та несвоєчасної сплати податків
		Формувати напрями підвищення ефективності управлінських рішень

*ПМ – податковий менеджмент

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Державний і корпоративний податковий менеджмент

Тема 1. Теоретичні, правові та організаційні засади податкового менеджменту

1.1. Принципи системи оподаткування.

Принципи системи оподаткування в Україні та інших країнах.

1.2. Податкове право.

Податкове право. Загальна частина податкового права. Спеціальна частина податкового права. Міжнародне податкове право.

1.3. Функції державного податкового менеджменту.

Процесний підхід до державного податкового менеджменту. Системний підхід до державного податкового менеджменту. Об'єкт державного податкового менеджменту. Предмет державного податкового менеджменту. Функції державного податкового менеджменту. Функції планування, організації, контролю і регулювання податкової системи.

1.4. Поняття і суть корпоративного податкового менеджменту.

Поняття та сутність корпоративного податкового менеджменту. Предмет та функції корпоративного податкового менеджменту. Об'єкт, предмет і підсистеми корпоративного податкового менеджменту. Функції корпоративного податкового менеджменту. Взаємозв'язок функцій корпоративного податкового менеджменту з формами реалізації податкової політики.

1.5. Податкова політика підприємства.

Поняття та сутність податкової політики підприємства та її вплив на фінансові результати. Сценарії поведінки підприємства в податкових взаєминах з державою. Форми реалізації податкової політики підприємства.

Тема 2. Податкове планування та прогнозування податків і зборів

2.1. Бюджет України.

Бюджет України. Принципи планування та державного регулювання бюджету.

2.2. Методи бюджетного планування.

Сутність та основні цілі процесу бюджетного планування. Методи бюджетного планування. Метод коефіцієнтів. Нормативний метод. Основні проблеми бюджетного планування. Поняття і суть податкового планування. Принципи податкового планування. Критерії оптимальності в податковому плануванні. Показник прибутковості проекту податкового планування. Показник кількості обмежень проекту податкового планування. Показник кількості обмежень проекту податкового планування. Показник ризиків проекту податкового планування. Методи податкового планування. Види і етапи податкового планування.

2.3. Сутність податкового прогнозування.

Поняття, сутність та методи податкового прогнозування.

2.4. Податкове регулювання і економічна політика держави. Механізми податкового регулювання. Системний механізм податкового регулювання. Загальний рівень оподаткування. Структура системи оподаткування, що діє в країні. Застосування альтернативних систем оподаткування. Комплексний механізм податкового регулювання. Спеціальні податкові режими, що вводяться за територіальною ознакою. Спеціальні режими оподаткування, що вводяться за територіальною ознакою. Локальний механізм податкового регулювання. Механізми, пов'язані з об'єктом і предметом оподаткування. Визначення складу платників податків.

Тема 3. Податковий ризик-менеджмент

3.1. Сутність податкового ризик-менеджменту.

Сутність податкового ризик-менеджменту. Вплив ризик-менеджменту на виконання дохідної частини бюджету.

3.2. Види та кількісна оцінка податкових ризиків.

Основні податкові ризики та шляхи їх виявлення та оцінка.

3.3. Управління податковими ризиками.

Зміст, принципи та етапи управління податковими ризиками.

3.4. Шляхи і методи упередження та усунення податкових ризиків.

Методи упередження податкових ризиків. Взаємодія державних органів щодо недопущення розширення кола об'єктів і суб'єктів податкових ризиків. Шляхи упередження та усунення податкових ризиків.

Тема 4 Податкове рахівництво

4.1. Поняття, склад, об'єкти і суб'єкти податкового рахівництва

Сутність та завдання податкового рахівництва. Податкове рахівництво в податкових органах і у суб'єктів господарювання як юридичних так і фізичних осіб. Структура, принципи та методи ведення.

Система податкового обліку. Організація податкового обліку на підприємстві. Первинні облікові документи. Податкова накладна. Накладна на відпустку ТМЦ. Товарно-транспортна накладна. Довіреність на отримання ТМЦ. Платіжні документи. Податкові реєстри. Реєстр отриманих і виданих податкових накладних. Книга обліку доходів і витрат суб'єкта малого підприємництва – юридичної особи. Книга обліку доходів і витрат приватних підприємців. Облік і звітність по окремих видах податків.

4.2. Сутність та принципи адміністрування податків.

Поняття, склад, об'єкти і суб'єкти податкового адміністрування

Поняття податкового зобов'язання і визначення його суми. Узгодження податкових зобов'язань. Звітність щодо податків і зборів. Звітні періоди та терміни подання звітності, порядок та відповідальність

4.3. Податкова система України.

Перелік загальнодержавних і місцевих податків і зборів. Принципи і порядок їх встановлення.

4.4. Підстави та порядок визначення податкових зобов'язань.

Податкова звітність. Загальні вимоги до декларацій. Терміни давнини щодо визначення податкових зобов'язань та зберігання документів. Узгодження податкових зобов'язань.

Тема 5. Облік платників податків.

5.1. Поняття, сутність та порядок обліку платників податків у податкових органах.

Сутність та мета обліку платників податків.

Порядок ведення обліку платників податків у податкових органах. Порядок взяття на облік у податкових органах юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів, договорів про спільну діяльність, нерезидентів. Перелік окремих реєстрів, які ведуть податкові органи. Відповідальність за порушення порядку реєстрації в податкових органах.

5.2. Порядок визначення та обліку великих платників податків.

Порядок визначення та взяття на облік великих платників податків. Порядок зміни місця реєстрації великих платників податків.

5.3. Особливості обліку платників податків фізичних осіб.

Порядок взяття на облік у податкових органах фізичних самозайнятих осіб, фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність. Документи, які засвідчують реєстрацію в податкових органах юридичних і фізичних осіб. Порядок зняття з обліку платників податків у податкових органах.

5.4. Порядок обліку платників окремих видів податків.

Особливості обліку платників податку на додану вартість, платників єдиного податку, фіксованого податку та інших.

Тема 6. Облік податкових надходжень, організація сплати податків

6.1. Порядок обліку податкових надходжень.

Облік платежів в органах Міндоходів і зборів. Взаємозв'язок податкових органів і органів казначейства щодо надходження платежів і зборів.

6.2. Сутність особових рахунків платників податків та порядок їх ведення.

Порядок ведення особових рахунків платників податків. Форма особових рахунків, підстави для ведення особових рахунків та їх закриття.

6.3. Звітність по податковим надходженням.

Звітність податкових органів щодо надходження платежів до бюджетів, порядок її складання та надання. Взаємовідносини з органами казначейства та іншими державними органами.

6.4. Способи забезпечення виконання обов'язку зі сплати податків і зборів.

Способи забезпечення виконання обов'язку по сплаті податків і зборів. Організація податковими органами повноти сплати податків до бюджетів усіх рівнів.

6.5. Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Види відповідальності за порушення податкового законодавства. Поняття та порядок застосування штрафних санкцій. Розмір та порядок нарахування штрафних санкцій при самостійному виявленні факту заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів. Порядок оскарження рішень контролюючого органу.

6.6. Поняття та порядок нарахування пені.

Порядок нарахування пені. Зупинення терміну нарахування пені. Розмір пені.

Тема 7. Управління податковим боргом

7.1. Поняття та суть податкового боргу.

Поняття та сутність податкового боргу. Порядок визначення.

7.2. Джерела та шляхи погашення податкового боргу.

Джерела та шляхи погашення податкового боргу. Податкова вимога. Термін виникнення та припинення. Відстрочення і розстрочення сплати податкових зобов'язань. Порядок застосування податкової застави. Предмет податкової застави.

7.5. Податковий керуючий, його функції.

Податковий керуючий, його права і функції. Організація продажу заставного майна як винятковий засіб виконання платниками своїх обов'язків перед бюджетом. Цільові аукціони їх організація та проведення.

7.6. Поняття безнадійного податкового боргу та порядок його списання.

Поняття безнадійного податкового боргу та порядок його списання. Термін давнини щодо погашення податкового боргу платників податків перед бюджетом.

Змістовий модуль 2.

Податковий контроль в системі податкового менеджменту

Тема 8. Теоретичні засади податкового контролю

8.1. Поняття та принципи податкового контролю.

Поняття, сутність та принципи податкового контролю. Шляхи проведення податкового контролю.

Методи та форми податкового контролю.. Види і способи порушень у сфері оподаткування.

8.2. Контролюючі органи та їх функції.

Законодавчі акти, що визначають перелік контролюючих органів щодо контролю за своєчасним і повним надходженням платежів до бюджетів. Функції та відповідальність контролюючих органів та їх посадових осіб.

Тема 9. Планування та організація проведення перевірок

9. 1. Поняття та сутність податкових перевірок.

Сутність та види податкових перевірок. Порядок проведення камеральних, документальних невіїзних, електронних перевірок. Підстави та

порядок проведення виїзних документальних планових і позапланових та фактичних перевірок. Порядок планування та проведення зазначених перевірок. Взаємодія контролюючих органів та платників податків при організації та проведенні податкових перевірок. Фактори корпоративного податкового менеджменту що впливають на частоту проведення перевірок суб'єкта господарювання. Топології податкових схем що застосовуються платниками податків. Ризиковий принцип планування виїзних документальних перевірок.

9.2. Оформлення результатів перевірок.

Порядок оформлення результатів камеральних перевірок, документальних виїзних і невиїзних, фактичних та електронних перевірок. Порядок вручення актів перевірок.

9.3. Податкове повідомлення-рішення.

Порядок складання повідомлення-рішення. Підстави та обґрунтування. Порядок вручення повідомлення – рішення платникам податків. Порядок оскарження платниками податків повідомлення – рішення.

Тема 10. Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання

10.1. Поняття і сутність податків на споживання.

Перелік та сутність податків на споживання. Порядок складання та тарміни надання звітності по податках на споживання.

10.2. Сутність контрольної роботи податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання.

Організація та порядок проведення перевірок податків на споживання. Особливості проведення перевірок податків на споживання.

10.3. Відповідальність за порушення законодавства по податках на споживання. Види відповідальності платників податків за порушення порядку нарахування та сплати до бюджету чи відшкодування з бюджету податків на споживання. Порядок притягнення до відповідальності платників податків.

10.4. Вплив корпоративного менеджменту на результати та частоту перевірок.

Основні ризикові групи податкового корпоративного менеджменту що можуть слугувати підставою для проведення планових виїзних, позапланових виїзних та невиїзних документальних перевірок а також фактичних. Вплив на господарську діяльність платника податків результатів перевірок податків на споживання.

Тема 11. Контроль за правильністю нарахування своєчасністю сплати в бюджет податку на прибуток

11.1. Сутність податку на прибуток.

Сутність податку на прибуток. База оподаткування, податкова ставка та звітний період по податку на прибуток.

11.2. Податкова декларація.

Основні вимоги до заповнення показників податкової декларації з податку на прибуток. Основні реквізити декларації. Порядок заповнення та надання до податкових органів декларації з податку на прибуток. Податкові періоди. Підстави для визначення показників декларації. Терміни та способи подання податкової декларації. Можливість платника податків самостійно визначити податкові зобов'язання по податку на прибуток та виправити помилки минулих періодів. Терміни сплати податку на прибуток.

11.3. Організація контролю за повнотою і своєчасністю сплати податку на прибуток.

Форми та методи проведення контролю за повнотою та своєчасністю сплати податку на прибуток. Організація та методика перевірки розрахунків з податку на прибуток. Оптимальна організація податкового менеджменту на підприємстві, з метою не допущення встановлення порушень з податку на прибуток та застосування фінансових санкцій. Види відповідальності платників податків за порушення повноти нарахування та своєчасності сплати податку на прибуток.

Тема 12. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян

12.1. Сутність податку на доходи громадян.

Сутність податку на доходи громадян. База оподаткування та ставки податку. Податковий період.

12.2. Звітність по податку з доходів громадян. Порядок заповнення та надання до податкових інспекцій. Термін сплати податку.

Порядок та терміни декларування доходів з громадян. Порядок та підстави заповнення показників декларації. Перелік основних документів, які можуть слугувати підставою для заповнення податкової декларації з податку на доходи громадян. Порядок надання звітності про доходи громадян. Звітні періоди.

12.3. Організація контролю у сфері доходів громадян. Його форми та методи.

Організація та проведення перевірок податків з доходів громадян. Види перевірок. Порядок оформлення результатів перевірок. Види відповідальності платників за порушення податкового законодавства в сфері оподаткування доходів громадян та їх вплив на результати діяльності платників податків.

Тема 13. Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних та інших обов'язкових платежів

13.1. Сутність та перелік ресурсних платежів, єдиного податку.

Сутність та порядок застосування єдиного податку, ресурсних та інших обов'язкових платежів. Перелік платників та підстави за яких повинні сплачуватися єдиний податок, ресурсні та інші платежі.

13.2. Звітність по ресурсних платежах та єдиному податку. Звітні періоди, порядок надання звітності та терміни сплати.

Податкова звітність по зазначених платежах, податкові періоди, терміни, порядок надання. Визначення бази оподаткування та роль податкового корпоративного менеджменту на оптимальність визначення бази оподаткування.

13.3. Організація контролю за повнотою декларування та своєчасністю сплати єдиного податку та ресурсних платежів.

Порядок організації і проведення перевірок повноти нарахування та своєчасності сплати зазначених податків, платежі. *Форми і методи контролю.*

Податкова відповідальність за допущені порушення та шляхи її оптимізації для платника податків.

Тема 14. Митний контроль

14.1. Сутність митного контролю.

Сутність митного контролю. Митні декларації та порядок їх заповнення. Митні режими. Суб'єкти і об'єкти митного контролю.

14.2. Порядок проведення митного контролю. Форми і методи митного контролю.

Організація та порядок проведення митного контролю в Україні. Принципи, форми та методи митного контролю.

14.3. Оформлення та порядок реалізації результатів митного контролю.

Порядок оформлення результатів митного контролю. Відповідальність платників податків щодо порушення ними митного законодавства. Порядок оскарження платниками податків результатів митного контролю.

Тема 15. Західний досвід адміністрування податків

15.1. Податкові системи розвинених країн.

Податкові системи західних країн. Принципи побудови податкових систем західних країн. Взаємовідносини платників і держави. Податкова культура і відповідальність перед суспільством платників податків розвинених західних країн.

15.2. Західний досвід адміністрування податків та можливості впровадження західного досвіду адміністрування податків в Україні.

Методи адміністрування податків у західних країн. Звітні періоди та терміни подачі декларації. Терміни сплати податків. Порівняння ставок та бази оподаткування по окремих видах податків. Принципи планування та методи проведення документальних перевірок, частота і тривалість їх проведення в західних країн. Інформаційне забезпечення та його використання при адмініструванні податків в західних країн. Можливість та етапи запровадження західного досвіду адміністрування податків в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					у тому числі						
		лекційні	Семінарські та практичні	лабораторні	проведення підсумкового контролю	самостійна робота	усього	лекційні	практичні	лабораторні	проведення підсумкового контролю	самостійна робота	
				підготовка до занять	виконання ІНДЗ	підготовка до занять							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1.													
Державний і корпоративний податковий менеджмент													
<i>Тема 1.</i> Теоретичні та організаційні засади податкового менеджменту	9	2	2	–	–	5	9	2	2	–	–	–	5
<i>Тема 2.</i> Податкове планування та прогнозування податків і зборів	9	2	2	–	–	5	9	2	2	–	–	–	5
<i>Тема 3.</i> Податковий ризик-менеджмент	8	2	1	–	–	5	9	2	2	–	–	–	5
<i>Тема 4.</i> Податкове рахівництво	8	2	1	–	–	5	9	2	2	–	–	–	5
<i>Тема 5.</i> Облік платників податків	8	2	2	–	–	4	9	2	2	–	–	–	5
<i>Тема 6.</i> Облік податкових надходжень, організація сплати податків	8	2	1	1	–	4	9	2	2	–	–	–	5

Продовження табл. 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
<i>Тема 7.</i> Управління податковим боргом	8	2	2	–	–	4	9	2	2	–	–	–	5
Разом за змістовим модулем 1	58	14	11	1	–	32	63	14	14	–	–	–	35
Змістовий модуль 2. Податковий контроль в системі податкового менеджменту.													
<i>Тема 8.</i> Теоретичні засади податкового контролю	9	2	2	–	–	5	9	2	2	–	–		5
<i>Тема 9.</i> Планування та організація проведення перевірок	9	2	2	–	–	5	9	2	2	–	–		5
<i>Тема 10.</i> Контрольна робота податкових інспекцій у сфері управління податків на споживання	9	2	2	–	–	5	9	2	1	–	–		6
<i>Тема 11.</i> Контроль за правильністю нарахування своєчасністю сплати в бюджет податку на прибуток	10	2	2	–	–	6	10	2	1	–	–		7
<i>Тема 12</i> Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян	8	2	2	–	–	4	8	2	1	–	–		5

Закінчення табл. 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
<i>Тема 13.</i> Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних та інших обов'язкових платежів	9	2	2	–	–	5	8	2	1	–	–		5
<i>Тема 14.</i> Митний контроль	9	2	1	1	–	5	7	1	1	–	–		5
<i>Тема 15.</i> Західний досвід адмі- ністрування податків	9	2	2		–	5	7	1	1	–	–		5
Разом за зміс- товим моду- лем 2	72	16	15	1	–	40	67	14	12	–	–		43
<i>Підготовка до екзамену</i>	10	–	–	–	–	10	10	–	–	–	–	–	10
<i>Передекзаме- наційні консуль- тації</i>	2	–	–	–	2	–	2	–	–	–	2	–	–
<i>Екзамен</i>	2	–	–	–	2	–	2	–	–	–	2	–	–
Усього годин за модулем	144	30	26	2	4	82	144	28	24	–	4		88

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються

у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 5.1.

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Державний і корпоративний податковий менеджмент			
<i>Тема 1.</i> Теоретичні та організаційні засади податкового менеджменту	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Податковий менеджмент і його роль в податковій політиці як держави так і окремого суб'єкта господарювання"</i> . 1. Принципи системи оподаткування. 2. Податкове право. 3. Функції державного податкового менеджменту. 4. Поняття і суть корпоративного податкового менеджменту. 5. Податкова політика підприємства	2	Основна: [1 – 9]. Додаткова: [10]
<i>Тема 3.</i> Податковий ризик-менеджмент	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Управління податковими ризиками, зміст, принципи та етапи"</i> . 1. Сутність податкового ризик-менеджменту. 2. Види податкових ризиків. 3. Вплив податкових ризиків на формування дохідної частини бюджету. 4. Шляхи упередження та усунення податкових ризиків	1	Основна: [1 – 9]. Додаткова: [10; 12]
<i>Тема 5.</i> Облік платників податків	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Значення повноти обліку платників податків в системі забезпечення повноти нарахування і сплати податків"</i> 1. Поняття, сутність та порядок обліку платників податків в податкових органах 2. Порядок визначення та обліку великих платників податків. 3. Особливості обліку платників податків – фізичних осіб. 4. Порядок обліку платників окремих видів податків	2	Основна: [1 – 9]. Додаткова: [10]. Інформаційні ресурси: [13; 24; 35; 37]

1	2	3	4
<p>Тема 6. Облік податкових надходжень, організація сплати податків</p>	<p><i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Облік платежів як складова податкової системи".</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок обліку податкових надходжень 2. Сутність особових рахунків платників податків та порядок їх ведення. 3. Звітність по податковим надходженням. 4. Способи забезпечення виконання обов'язку зі сплати податків і зборів. 5. Відповідальність за порушення податкового законодавства. 6. Поняття та порядок нарахування пені 	1	<p>Основна: [1 – 9]. Додаткова: [10 – 12]. Інформаційні ресурси: [13; 22; 23; 28; 29; 33]</p>
Змістовний модуль 2. Податковий контроль в системі податкового менеджменту			
<p>Тема 8. Теоретичні засади податкового контролю</p>	<p><i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Роль податкового контролю в забезпеченні своєчасного і повного надходження платежів до бюджету".</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та принципи податкового контролю. 2. Шляхи проведення податкового контролю. 3. Контролюючі органи та їх функції. 4. Порядок оскарження рішень контролюючих органів 	2	<p>Основна: [5]. Додаткова: [10]. Інформаційні ресурси: [31; 15; 23; 33]</p>
<p>Тема 9. Планування та організація проведення перевірок</p>	<p><i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Податкові перевірки як винятковий захід податкового контролю".</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та сутність податкових перевірок. 2. Види податкових перевірок. 3. Порядок планування та організації податкових перевірок. 4. Оформлення результатів перевірок. 5. Податкове повідомлення-рішення 	2	<p>Основна: [5]. Додаткова [10]. Інформаційні ресурси: [23; 31; 33]</p>
<p>Тема 10. Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання</p>	<p><i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Особливості організації контрольної роботи у сфері справляння податків на споживання".</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і сутність податків на споживання. 2. Сутність контрольної роботи податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання. 3. Особливості проведення перевірок податків на споживання. 4. Відповідальність за порушення законодавства по податках на споживання. 5. Вплив корпоративного менеджменту на результати та частоту перевірок 	2	<p>Основна: [5]. Додаткова: [10; 11]. Інформаційні ресурси: [23; 31; 33]</p>

1	2	3	4
Тема 12. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян	<p><i>Тема семінарського заняття "Порядок оподаткування доходів громадян"</i></p> <p>1. Сутність податку на доходи громадян. База оподаткування та ставки податку. Податковий період.</p> <p>2. Звітність по податку з доходів громадян. Порядок заповнення та надання до податкових інспекцій. Термін сплати податку.</p> <p>3. Організація контролю у сфері доходів громадян. Його форми та методи</p>	2	<p>Основна: [5].</p> <p>Додаткова: [10 – 12].</p> <p>Інформаційні ресурси: [23; 31; 33]</p>
Тема 13. Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних та інших обов'язкових платежів	<p><i>Тема семінарського заняття "Запровадження єдиного податку та ресурсних платежів – економічний важіль держави"</i></p> <p>1. Сутність та перелік ресурсних платежів, єдиного податку. База оподаткування.</p> <p>2. Звітність по ресурсних платежах та єдиному податку. Звітні періоди, порядок надання звітності та терміни сплати.</p> <p>3. Організація контролю за повнотою декларування та своєчасністю сплати єдиного податку та ресурсних платежів. Форми і методи контролю</p>	2	<p>Основна: [5].</p> <p>Додаткова: [10 – 12].</p> <p>Інформаційні ресурси: [23; 33]</p>
Тема 14. Митний контроль	<p><i>Тема семінарського заняття "Роль митного контролю в системі державного податкового контролю"</i></p> <p>1. Сутність митного контролю. Суб'єкти і об'єкти митного контролю.</p> <p>2. Порядок проведення митного контролю. Форми і методи митного контролю.</p> <p>3. Оформлення та порядок реалізації результатів митного контролю</p>	1	<p>Основна: [5].</p> <p>Додаткова: [10 – 12].</p> <p>Інформаційні ресурси: [16; 23; 33]</p>
Усього годин		17	

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для

розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
Змістовий модуль 1. Державний і корпоративний податковий менеджмент	Завдання 1. Моделювання податкових надходжень за допомогою методу коефіцієнтів. Моделювання податкових надходжень за допомогою інших методів	1	Основна: [1 – 7]. Додаткова: [10]. Інформаційні ресурси: [13; 33]
	Завдання 2. Складання скарги на рішення податкового органа, який неправильно визначив податкове зобов'язання платника	1	Основна: [5]. Додаткова: [10]. Інформаційні ресурси: [33]
	Завдання 3. Складання податкових повідомлень і податкових вимог. Рішення практичних задач з розрахунку розміру пені і штрафних санкцій, які застосовуються до платників податків	1	Основна: [5]. Додаткова: [10 – 12]. Інформаційні ресурси: [22; 23; 33]
	Колоквіум за змістовим модулем 1 "Теоретичні та методологічні засади прийняття управлінських рішень"	2	Основна: [1 – 9]. Додаткова: [10 – 12]. Інформаційні ресурси: [33]
Змістовий модуль 2. Податковий контроль в системі податкового менеджменту	Завдання 4. Складання податкової декларації платника податку на прибуток	1	Основна: [5]. Додаткова: [10 – 12]. Інформаційні ресурси: [33]
	Завдання 5. Рішення практичних задач щодо оптимізації податків фірми в Україні і в західних країнах	1	Основна: [1 – 9].
	Колоквіум за змістовим модулем 2 "Прийняття управлінських рішень в умовах ризику"	2	
Разом годин за змістовими модулями		9	

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1.

Державний і корпоративний податковий менеджмент

Тема 7. Управління податковим боргом.

Рівень 1. Підприємство здійснює свою діяльність в сфері виробництва приладів. Реалізація продукції здійснюється як на експорт так і на території України. Аналогічно сировина теж використовується як вітчизняна так і закуплена за імпорнтними контрактами. Підприємство задекларувало податкові зобов'язання по податку на прибуток за 2013 рік, які своєчасно не були сплачені, в зв'язку з недостатністю коштів. Крім того контролюючим органом за результатами документальної перевірки визначено податкові зобов'язання по податку на додану вартість. Перевірка закінчена була 12 лютого 2014 року. Виходячи з бізнесплану підприємства, протягом 2014 року очікується залучення коштів від дебіторів і замовників по вигідних контрактах.

Таблиця 6.2

Вихідні дані

податки	заборгованість		Очікувані надходження в 2014 році тис. грн
	По задекларованих тис. грн	По донарахованих перевіркою тис. грн	
Податок на прибуток	250,0		Від дебіторів 780,0
ПДВ		120,0	Від замовників 1020,0

Необхідно скласти податкову вимогу і податкове повідомлення – рішення.

Рівень 2. Використовуючи вихідні дані попереднього завдання, розрахуйте фінансові санкції які слід застосувати до платника.

Рівень 3. Використовуючи вихідні дані попереднього завдання, розрахуйте можливість надання підприємству відстрочки чи розстрочки платежів.

Змістовий модуль 2.

Податковий контроль в системі податкового менеджменту

Тема 15. Західний досвід адміністрування податків.

Дві фірми здійснюють свою діяльність в сфері послуг. Чисельність працюючих теж однакова – 50 осіб. Отримали виручку від реалізації за рік в сумі 1034,0 тис. грн. Різниця лише в тому, що одна фірма здійснює свою діяльність в Україні а інша в розвиненій західній європейській державі.

Рівень 1. Визначити, які загальнодержавні податки повинні сплачувати обидві фірми.

Рівень 2. Провести податковий менеджмент щодо найсприятливіших умов оподаткування для даних фірм.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторне заняття – форма навчального заняття, за якої студент під керівництвом викладача особисто проводить імітаційні експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальної дисципліни. У ході лабораторних робіт студент набуває професійних компетенцій та практичних навичок роботи з комп'ютерним обладнанням відповідними програмними продуктами. За результатами виконання завдання на лабораторному занятті студенти оформляють індивідуальні звіти про його виконання та захищають ці звіти перед викладачем (табл. 7.1).

Таблиця 7.1

Перелік тем лабораторних занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
Змістовий модуль 1. Державний і корпоративний податковий менеджмент			
<i>Тема 6.</i> Облік податкових надходжень, організація сплати податків	<i>Завдання.</i> Комплексне оцінювання ризиків виробничого підприємства за несвоєчасну і неповну сплату податків.	1	Основна: [1 – 9]. Додаткова [10 – 12]
Змістовий модуль 2. Податковий контроль в системі податкового менеджменту			
<i>Тема 14.</i> Митний контроль	<i>Завдання.</i> Комплексне оцінювання ризиків підприємства при здійсненні митного контролю	1	Основна: [1 – 9]. Додаткова [10 – 12]
Усього годин		2	

8. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 67 % (96 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (144 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних, семінарських, лабораторних занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання індивідуальних завдань (вирішення розрахункових індивідуальних та комплексних завдань) за вивченою темою; написання есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю (колоквіуму); систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 8.1.

Таблиця 8.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1.				
Державний і корпоративний податковий менеджмент				
<i>Тема 1.</i> Теоретичні та організаційні засади податкового менеджменту	1. Процесний підхід до державного податкового менеджменту. 2. Міжнародне податкове право. 3. Податковий менеджмент в інших країнах світу.	5	Презентація результатів	Основна: [1 – 9]. Додаткова: [10 – 12]
<i>Тема 2.</i> Податкове планування та прогнозування податків і зборів	1. Бюджет місцевого самоврядування. 2. Органи Міністерства фінансів України на місцевому рівні та їх функції. 3. Показник кількості обмежень проекту податкового планування. 4. Види і етапи податкового планування. 5. Показник ризиків проекту податкового	5	Захист індивідуального завдання	Основна: [1 – 7]. Додаткова: [10]. Інформаційні ресурси: [13; 33]
<i>Тема 3.</i> Податковий ризик-менеджмент	1. " Альтернативні системи оподаткування. 2. Податкові ризики. Податкові ризик-менеджменти в інших країнах світу	5	Захист індивідуального завдання	Основна: [1 – 9]. Додаткова: [10; 12]
<i>Тема 4.</i> Податкове рахівництво	1. Форми реалізації податкової політики підприємства. 2. Взаємозв'язок функцій корпоративного податкового менеджменту з формами реалізації податкової політики. 3. Алгоритм дій платника податків в разі втрати документів, які підтверджують дані податкових декларацій	5	Захист індивідуального завдання	Основна: [1 – 9]. Додаткова: [10 – 12]. Інформаційні ресурси: [33]
<i>Тема 5.</i> Облік платників податків	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Виконання <i>індивідуального завдання</i>	4	Захист індивідуального завдання	Основна: [1 – 9]. Додаткова: [10]. Інформаційні ресурси: [13; 24; 33; 37]
<i>Тема 6.</i> Облік податкових надходжень, організація сплати податків	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття, підготовка до <i>тестування</i> . Підготовка до <i>семінарського заняття</i>	4	Презентація результатів	Основна: [1 – 9]. Додаткова: [10 – 12]. Інформаційні ресурси: [13; 18; 22; 23; 27; 29 – 33]

1	2	3	4	5
<i>Тема 7.</i> Управління податковим боргом	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до <i>колоквіуму</i> . Виконання <i>індивідуального завдання</i> . Підготовка до <i>колоквіуму</i>	4	Письмова контрольна робота за темами 1 і 7. Захист індивідуального завдання	Основна: [1 – 9]. Додаткова: [10 – 12]. Інформаційні ресурси: [17; 21; 22; 23; 25; 27; 30; 33; 34 – 36]
Усього за змістовим модулем 1		32		
Змістовий модуль 2. Податковий контроль в системі податкового менеджменту				
<i>Тема 8.</i> Теоретичні засади податкового контролю	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання <i>індивідуального завдання</i> <i>Формування ефективних управлінських рішень з урахуванням ризику</i> "	5	Захист індивідуального завдання	Основна: [5]. Додаткова: [10] Інформаційні ресурси: [15; 23; 31; 33]
<i>Тема 9.</i> Планування та організація проведення перевірок	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. <i>Есе</i> на тему "Роль документальних перевірок в системі податкового контролю", виконання ІНДЗ	5	Перевірка есе	Основна: [5]. Додаткова [10]. Інформаційні ресурси: [23; 31; 33]
<i>Тема 10.</i> Контрольна робота податкових інспекцій у сфері управління податків на споживання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; написання <i>есе</i> на тему "Порівняльна характеристика критеріїв прийняття рішень в умовах ризику", виконання ІНДЗ	5	Перевірка есе	Основна: [5]. Додаткова: [10; 11]. Інформаційні ресурси: [23; 31; 33]
<i>Тема 11.</i> Контроль за правильністю нарахування та своєчасністю сплати в бюджет податку на прибуток	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. <i>Самостійне опрацювання лекційного матеріалу</i> : 1. Види контролю за правильністю нарахування та своєчасністю сплати податку на прибуток. 2. Вплив на результати фінансової діяльності платника податку результатів перевірок. 3. Періодичність та тривалість контролю за податком на прибуток в Україні та інших розвинених західних країнах	6	Експрес-опитування	Основна: [1 – 7]. Додаткова: [10]. Інформаційні ресурси: [13; 33]
<i>Тема 12.</i> Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання <i>індивідуального завдання</i>	4	Захист індивідуального завдання	Основна: [5]. Додаткова: [10 – 12] Інформаційні ресурси: [23; 31; 33]

1	2	3	4	5
<i>Тема 13.</i> Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних та інших обов'язкових платежів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Виконання <i>індивідуального завдання</i>	5	Захист індивідуального завдання	Основна: [5]. Додаткова: [10 – 12]. Інформаційні ресурси: [23; 33]
<i>Тема 14.</i> Митний контроль	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Виконання <i>індивідуального завдання</i>	5	Захист індивідуального завдання	Основна: [5]. Додаткова: [10 – 12]. Інформаційні ресурси: [16; 23; 33]
<i>Тема 15</i> Західний досвід адміністрування податків.	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. <i>Самостійне опрацювання лекційного матеріалу:</i> 1. Податкові системи західних країн. 2. Принципи побудови податкової системи в Україні та окремих західних країнах. 3. Відмінності адміністрування податків в Україні і інших державах	5	Експрес-опитування	Основна: [1 – 9]. Додаткова: [10 – 12]
Усього за змістовим модулем 2		40		
<i>Підготовка до екзамену</i>		10		
Усього за модулями		82		

8.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовний модуль 1. Державний і корпоративний податковий менеджмент

Тема 1. Теоретичні, правові та організаційні засади податкового менеджменту

1. Дайте визначення категорії "податковий менеджмент".
2. Охарактеризуйте особливості податкового менеджменту в Україні.
3. Дайте визначення і характеристику терміну "податкова система держави"
4. Корпоративний менеджмент, загальні характеристики та особливості.
5. Завдання та методи державного податкового менеджменту.
6. Мета корпоративного податкового менеджменту.

7. Об'єкти і суб'єкти державного податкового менеджменту.
8. Об'єкти і суб'єкти корпоративного податкового менеджменту.
9. Загальна частина податкового права.
10. Спеціальна частина податкового права.
11. Міжнародне податкове право.

Тема 2. Планування та прогнозування податків і зборів

1. Яке основне завдання податкового планування на державному рівні?
2. У чому полягає суть податкового планування за допомогою "методу коефіцієнтів"?
3. Які економіко-математичні методи можуть бути використані в державному податковому плануванні і які завдання можуть бути вирішені з їх допомогою?
4. Спеціальні податкові режими і їх класифікація.
5. Економічна сутність вільних економічних зон і технопарків.
6. Економічна сутність та класифікація податкових пільг.
7. Бюджет України. Принципи планування та державного регулювання бюджету.
8. Основні проблеми бюджетного планування.
9. Критерії оптимальності в податковому плануванні.
10. Показник прибутковості проекту податкового планування.
11. Показник кількості обмежень проекту податкового планування.
12. Показник ризиків проекту податкового планування.

Тема 3. Податковий ризик-менеджмент

1. Сутність податкового ризик-менеджменту.
2. Вплив ризик-менеджменту на виконання дохідної частини бюджету.
3. Основні податкові ризики та шляхи їх упередження і усунення.
4. Взаємодія державних органів щодо недопущення розширення кола об'єктів і суб'єктів податкових ризиків.
5. Методи визначення податкових ризиків.
6. Алгоритм визначення податкових ризиків.
7. Види та кількісна оцінка податкових ризиків.
8. Методи упередження податкових ризиків.
9. Взаємодія державних органів та бізнесу щодо ліквідації податкових ризиків.

Тема 4. Податкове рахівництво

1. Податкове рахівництво в податкових органах і у суб'єктів господарювання як юридичних так і фізичних осіб.
2. Податковий облік: структура, принципи та методи ведення.
3. Первинний облік і звітність з ПДВ.
4. Податковий облік і звітність щодо податку на прибуток.
5. Податковий облік та звітність з податку на доходи фізичних осіб.
6. Поняття, склад, об'єкти і суб'єкти податкового адміністрування.
7. Поняття податкового зобов'язання і визначення його суми.
8. Узгодження податкових зобов'язань.
9. Звітність щодо ресурсних податків і зборів.
10. Звітні періоди та терміни подання звітності.
11. Система податкового обліку. Організація податкового обліку на підприємстві.
12. Первинні облікові документи. Податкова накладна. Накладна на відпустку ТМЦ. Товарно-транспортна накладна. Довіреність на отримання ТМЦ. Платіжні документи.

Тема 5. Облік платників податків

1. Сутність та мета обліку платників податків.
2. Порядок ведення обліку платників податків у податкових органах.
3. Порядок взяття на облік у податкових органах юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів.
4. Порядок взяття на облік договорів про спільну діяльність.
5. Порядок взяття на облік ,нерезидентів.
6. Порядок взяття на облік фізичних самозайнятих осіб, фізичних осіб які здійснюють незалежну професійну діяльність
7. Порядок визначення та взяття на облік великих платників податків.
8. Документи які засвідчують реєстрацію в податкових органах юридичних і фізичних осіб.
9. Порядок зняття з обліку платників податків у податкових органах.
10. Перелік окремих реєстрів, які ведуть податкові органи.
11. Відповідальність за порушення порядку реєстрації в податкових органах.

Тема 6. Облік податкових надходжень, організація сплати податків

1. Завдання і цілі обліку платежів в органах Міндоходів і зборів.
2. Порядок ведення особових рахунків платників податків.
3. Організація податковими органами повноти сплати податків до бюджетів всіх рівнів.
4. Звітність податкових органів щодо надходження платежів до бюджетів, порядок її складання та надання.
5. Взаємозв'язок податкових органів і органів казначейства щодо звітності по надходженню платежів і зборів.
6. Способи забезпечення виконання обов'язку по сплаті податків і зборів.
7. Види відповідальності за порушення податкового законодавства.
8. Поняття та порядок застосування штрафних санкцій.
9. Розмір та порядок нарахування штрафних санкцій при самостійному виявленні факту заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів.
10. Порядок нарахування пені. Зупинення терміну нарахування пені. Розмір пені.
11. Порядок оскарження рішень контролюючого органу.

Тема 7. Управління податковим боргом

1. Поняття та сутність податкового боргу.
2. Джерела та шляхи погашення податкового боргу.
3. Податкова вимогатермін виникнення та припинення.
4. Відстрочення і розстрочення сплати податкових зобов'язань.
5. Порядок застосування податкової застави.
6. Предмет податкової застави.
7. Податковий керуючий, його права і функції.
8. Організація продажу заставного майна як винятковий засіб виконання платниками своїх обов'язків перед бюджетом.
9. Цільові аукціони їх організація та проведення.
10. Поняття безнадійного податкового боргу та порядок його списання.
11. Термін давнини щодо погашення податкового боргу платників податків перед бюджетом.

Змістовий модуль 2. Податковий контроль в системі податкового менеджменту

Тема 8. Теоретичні засади податкового контролю

1. Поняття, сутність та принципи податкового контролю.
2. Шляхи проведення податкового контролю.
3. Методи та форми податкового контролю.
4. Види і способи порушень у сфері оподаткування.
5. Поняття і суть корпоративного податкового менеджменту.
6. Об'єкт, предмет і цілі податкового контролю.
7. Податкова політика підприємства та її вплив на організацію податкового контролю.
8. Сценарії поведінки підприємства в податкових взаєминах з державою.
9. Форми реалізації податкової політики підприємства.
10. Механізм реалізації контрольної функції корпоративного податкового менеджменту.

Тема 9. Планування та організація проведення перевірок

1. Сутність та види податкових перевірок.
2. Порядок проведення камеральних, документальних невиїзних, електронних перевірок.
3. Підстави та порядок проведення виїзних документальних планових і позапланових та фактичних перевірок.
4. Порядок планування та проведення зазначених перевірок.
5. Взаємодія контролюючих органів та платників податків при організації та проведенні податкових перевірок.
6. Фактори корпоративного податкового менеджменту, що впливають на частоту проведення перевірок суб'єкта господарювання.
7. Топології податкових схем, що застосовуються платниками податків.
8. Ризиковий принцип планування виїзних документальних перевірок.
9. Сценарії поведінки підприємства при проведенні податкових перевірок.
10. Порядок оформлення та реалізації податкових перевірок

Тема 10. Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання

1. Перелік та сутність податків на споживання.
2. Порядок та терміни надання звітності по податках на споживання.
3. Організація та порядок проведення перевірок податків на споживання.
4. Основні ризикові групи податкового корпоративного менеджменту, що можуть слугувати підставою для проведення планових виїзних, позапланових виїзних та невиїзних документальних перевірок а також фактичних.
5. Порядок оформлення результатів перевірок.
6. Вплив на господарську діяльність платника податків результатів перевірок податків на споживання.
7. Види відповідальності платників податків за порушення порядку нарахування та сплати податків на споживання до бюджету.
8. Види відповідальності платників податків вразі неправомірного відшкодування податку з бюджету.
9. Особливості організації та проведення перевірок по ПДВ.
10. Особливості проведення перевірок акцизів.

Тема 11. Контроль за правильністю нарахування своєчасністю сплати в бюджет податку на прибуток

1. Сутність податку на прибуток.
2. Основні вимоги до заповнення показників податкової декларації з податку на прибуток.
3. Основні реквізити декларації.
4. Порядок заповнення та надання до податкових органів декларації з податку на прибуток.
5. Податкові періоди по податку на прибуток.
6. Ставки по податку на прибуток та об'єкт оподаткування.
7. Підстави для визначення показників декларації.
8. Організація та методика перевірки розрахунків із податку на прибуток.
9. Можливість платника податків самостійно визначити податкові зобов'язання з податку на прибуток та виправити помилки минулих періодів.
10. Оптимальна організація податкового менеджменту на підприємстві, з метою не допущення встановлення порушень з податку на прибуток та застосування фінансових санкцій.
11. Види відповідальності платників податків за порушення повноти нарахування та своєчасності сплати податку на прибуток.

Тема 12. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян

1. Сутність доходів із громадян.
2. Порядок та терміни декларування доходів із громадян.
3. Порядок та підстави заповнення показників декларації.
4. Ставки податку на доходи фізичних осіб.
5. Перелік основних документів які можуть слугувати підставою для заповнення податкової декларації з податку на доходи громадян.
6. Порядок надання звітності про доходи громадян.
7. Звітні періоди по податку на доходи фізичних осіб.
8. Організація та проведення перевірок податків з доходів громадян.
9. Види перевірок податку на доходи фізосіб.
10. Порядок оформлення результатів перевірок.
11. Види відповідальності платників за порушення податкового законодавства в сфері оподаткування доходів громадян та їх вплив на результати діяльності платників податків.

Тема 13. Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних та інших обов'язкових платежів

1. Сутність та порядок застосування єдиного податку, ресурсних та інших обов'язкових платежів.
2. Розміри ставок зазначених податків.
3. Об'єкти оподаткування зазначеними податками.
4. Перелік платників та підстави, за яких повинні сплачуватися єдиний податок, ресурсні та інші платежі.
5. Податкова звітність за зазначеними платежами.
6. Податкові періоди, терміни, порядок надання звітності.
7. Визначення бази оподаткування.
8. Роль податкового корпоративного менеджменту на оптимальність визначення бази оподаткування.
9. Порядок організації та проведення перевірок повноти нарахування та своєчасності сплати зазначених податків, платежів.
10. Податкова відповідальність за допущені порушення та шляхи її оптимізації для платника податків.

Тема 14. Митний контроль

1. Сутність митного контролю.
2. Види митного контролю.
3. Організація та порядок проведення митного контролю в Україні.

4. Принципи та методи митного контролю.
5. Митні декларації та порядок їх заповнення.
6. Митні режими.
7. Відповідальність платників податків щодо порушення ними митного законодавства.
8. Вплив корпоративного податкового менеджменту на результати митного контролю.

Тема 15. Західний досвід адміністрування податків

1. Податкові системи західних країн.
2. Принципи побудови податкових систем західних країн.
3. Взаємовідносини платників і держави.
4. Методи адміністрування податків у західних країнах.
5. Звітні періоди та терміни подачі декларації.
6. Терміни сплати податків.
7. Порівняння ставок та бази оподаткування за окремими видами податків.
8. Принципи планування та методи проведення документальних перевірок, частота і тривалість їх проведення в західних країнах.
9. Інформаційне забезпечення та його використання при адмініструванні податків в західних країнах.
10. Можливість та етапи запровадження західного досвіду адміністрування податків в Україні.

9. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);
- б) за засвоєнням практичного матеріалу:
консультації індивідуальні та групові;
- в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:
індивідуальне здавання виконаних робіт.

10. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 10.1 і 10.2).

Таблиця 10.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
<i>Тема 1.</i> Теоретичні та організаційні засади податкового менеджменту	Лекція проблемного характеру з питання "Роль податкового менеджменту в ефективному функціонуванні держави та підприємства", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 2.</i> Планування та прогнозування податків і зборів.	Лекція проблемного характеру з питання "Прийняття управлінських рішень на підставі методів і принципів бюджетного планування ", банки візуального супроводу
<i>Тема 3.</i> Податковий ризик-менеджмент	Лекція проблемного характеру з питання "Значущість ризик-менеджменту в підприємницькій діяльності", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 4.</i> Податкове рахівництво	Міні-лекція з питання "Основні методи і принципи податкового рахівництва", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 5.</i> Облік платників податків	Лекція проблемного характеру з питання "Роль обліку платників податків в процесі прийняття ефективних управлінських рішень", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 6.</i> Облік податкових надходжень, організація сплати податків	Лекція проблемного характеру з питання "Методи організації сплати податків"
<i>Тема 7.</i> Управління податковим боргом	Міні-лекція з питання "Правила і критерії прийняття рішень в умовах наявності податкового боргу", банки візуального супроводу

1	2
<i>Тема 8.</i> Теоретичні засади податкового контролю	Лекція проблемного характеру з питання "Оцінки засад податкового контролю", банки візуального супроводу
<i>Тема 9.</i> Планування та організація проведення перевірок	Лекція проблемного характеру з питання "Причини виникнення ризиків на підприємстві", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 10.</i> Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання	Міні-лекція з питання "Правила і критерії прийняття рішень в умовах ризику", банки візуального супроводу
<i>Тема 11.</i> Контроль за правильністю нарахування та своєчасністю сплати в бюджет податку на прибуток	Лекція проблемного характеру з питання "Методи прийняття управлінських рішень в умовах ризику", банки візуального супроводу
<i>Тема 12.</i> Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян	Лекція проблемного характеру з питання "Критерії ефективності контрольних заходів", презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 13.</i> Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних та інших обов'язкових платежів	Лекція проблемного характеру з питання "Якісні методи проведення контролю", банки візуального супроводу
<i>Тема 14.</i> Митний контроль	Лекція проблемного характеру з питання "Ефективність митного контролю", банки візуального супроводу
<i>Тема 15.</i> Західний досвід адміністрування податків	Лекція проблемного характеру з питання "Ефективні методи розробки управлінських рішень", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається.

Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх студентів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Метод Дельфі використовується з метою досягнення консенсусу в експертних оцінках і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, що працюють індивідуально в різних місцях. При виборі управлінського рішення за цим методом академічну групу розділяють, наприклад, на п'ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і приймають управлінське рішення, а п'ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень робочих груп усереднюються цією групою. Експертна група може бути поділена за спеціалізаціями.

Комп'ютерна симуляція (гра) – це метод навчання, що спирається на використання спеціальних комп'ютерних програм, за допомогою яких можливе віртуальне моделювання бізнес-процесу. Студенти можуть змінювати параметри й дані, приймати рішення та аналізувати наслідки таких рішень. Метою використання даного методу є розвиток системного мислення студентів, їх здібностей до планування, формування вмінь розпізнавати й аналізувати проблеми, порівнювати й оцінювати альтернативи, приймати оптимальні рішення й діяти в умовах обмеженого часу.

Метод сценаріїв полягає в розробці ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі.

Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності.

Таблиця 10.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
1	2	3
Тема 1. Теоретичні та організаційні засади податкового менеджменту	Семінарське заняття. Тема: "Податковий менеджмент і його роль в податковій політиці як держави так і окремого суб'єкта господарювання"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 3. Податковий ризик-менеджмент	Тема семінарського заняття "Управління податковими ризиками, зміст, принципи та етапи"	Робота в малих групах, мозкові атаки.
Тема 5. Облік платників податків	Семінарське заняття. Тема: "Значення повноти обліку платників податків в системі забезпечення повноти нарахування і сплати податків"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 6. Облік податкових надходжень, організація сплати податків	Тема семінарського заняття "Облік платежів як складова податкової системи"	Робота в малих групах, мозкові атаки
Тема 8. Теоретичні засади податкового контролю	Тема семінарського заняття "Роль податкового контролю в забезпеченні своєчасного і повного надходження платежів до бюджету".	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод сценаріїв, презентації
Тема 9. Планування та організація проведення перевірок	Тема семінарського заняття "Податкові перевірки як винятковий захід податкового контролю"	Семінар-дискусії, презентації
Тема 10. Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання	Тема семінарського заняття "Особливості організації контрольної роботи у сфері справляння податків на споживання"	Семінар-дискусії, презентації, сценарії

1	2	3
Тема 12. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян	Тема семінарського заняття "Порядок оподаткування доходів громадян"	Семінар-дискусії, презентації, сценарії, кейс-метод
Тема 13. Контроль за правильністю справляння єдиного податку	Тема семінарського заняття "Запровадження єдиного податку та ресурсних платежів – економічний важіль держави"	Семінар-дискусії, презентації, сценарії, кейс-метод
Тема 14. Митний контроль	Тема семінарського заняття "Роль митного контролю в системі державного податкового контролю"	Семінар-дискусії, презентації, сценарії, кейс-метод

11. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

- активна робота на лекційних заняттях;
- активна участь у виконанні практичних завдань;
- активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;
- захист індивідуального та комплексного розрахункового завдання;

перевірка есе за заданою тематикою;
проведення поточного тестування;
проведення письмової контрольної роботи;
експрес-опитування;
проведення диктанту за лекційним матеріалом.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі колоквиуму. **Колоквиум** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. **Семестрові екзамени** – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Поточний тестовий контроль проводиться 2 рази за семестр. Тест включає запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Письмова контрольна робота проводиться 2 рази за семестр та включає практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

якість і чіткість викладення міркувань;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подачі матеріалу;

використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;

оформлення роботи.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей (див. табл. 2.1).

Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет складається із 5 практичних ситуацій, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому

місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Екзаменаційний білет включає два стереотипних, два діагностичних та одне евристичне завдання, які оцінюються відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студент **не може бути допущений** до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної *"Відомості обліку успішності"*.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у залікову *"Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: *"зараховано"* – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо

"не зараховано", тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Зразок екзаменаційного білета

Форма № Н-5.05

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітньо-кваліфікаційний рівень "магістр"
Спеціальності 8.03050801: "Фінанси і кредит".
Навчальна дисципліна "Податковий менеджмент"

Екзаменаційний білет № 1

Завдання 1. Підприємство не сплатило у визначений термін податок і в нього на 25.06.13 виник податковий борг у розмірі 20 000 грн.

Підприємство 25.08.13 погасило 18 000 грн податкового боргу, 18.10.13 – 2000 грн. Облікова ставка НБУ (умовно) на 25.06.13 складала 15 % річних, на 25.08.13 – 24 %, а на 18.10.13 – 22 %.

Необхідно розрахувати суму фінансових санкцій, які повинні бути застосовані до підприємства за порушення вимог податкового законодавства.

Завдання 2 Податковою виїзною документальною перевіркою, яка проводилася у лютому 2010 р. було встановлено, що підприємство занизило податкові зобов'язання до бюджету з ПДВ на такі суми: за грудень 2009 р. – 7 400 грн, за травень 2009 р. – 3 700 грн, за серпень 2008 р. – 12 300 грн. З результатами перевірки платник не погодився і оскаржив донараховані суми в адміністративному порядку. Відповіді були отримані в останній день відведений для розгляду. Терміни розгляду і подання скарги не порушувалися. Остання інстанція адміністративного розгляду скарги не задовольнила скаргу платника і лишила повідомлення рішення податкового органу без зміни.

Необхідно розрахувати суму фінансових санкцій, яка повинна бути застосована до підприємства, якщо податкове повідомлення - рішення підприємство одержало 23.03.2010 р. А також визначити кінцеві терміни коли платник повинен сплатити до бюджету належні платежі. До судових органів з позовом платник не звертався.

Завдання 3. Надходження до місцевого бюджету за 2013 р. склали 281722,0 тис. грн. Виходячи з наведених даних, необхідно визначити

прогноз надходження платежів до місцевого бюджету данного рівня на 2014 рік. В умовах ризику спаду виробництва.

Таблиця 1

Вихідні дані, тис. грн

Надходження платежів	2009	2010	2011	2012	2013	всього
Податок на прибуток	36750	40360	68500	65600	65367	276577
Податок на додану вартість	90200	100070	108400	105200	95000	498870
Податок з доходів громадян	49800	51000	45400	48300	50000	244500
Єдиний податок	8900	9100	10800	11000	12000	51800
Фіксований сільгосподаток	6500	6980	7100	7700	8000	36280
Земельний податок	4500	4800	5000	5670	6000	25970
Рентна плата	45000	42000	43000	44000	45000	219000
Податок на рекламу	140	146	147	148	150	731
Плата за парковку	200	198	190	180	170	938
Інші платежі	28	30	32	33	35	158
Всього	242018	254684	288569	287831	281722	1354825
Наявність податкового боргу на кінець року	2660	2600	2550	2503	2305	

Завдання 4. Державною податковою інспекцією з року в рік збільшувалась результативність контрольної роботи. Виходячи з наведених даних зробити прогноз надходження до бюджету платежів від контрольної роботи податкового органу.

Таблиця 2

Вихідні дані, тис. грн

роки	Результативність контрольної роботи			
	Кількість перевірок	Сума донарахувань	Сума стягнутих платежів за актами поточного року	Сума боргу на кінець року
2011	2015	2515	2012	505
2012	2610	2680	1876	804
2013	3040	3010	2107	903

Завдання 5. Фірма здійснює свою діяльність в сфері виробництва сільгосппродукції. Переважно фірма вирощує зернові. При цьому має

борги перед бюджетом. Заборгованість перед бюджетом виникла в сумі 230,0 тис. грн. із-за несприятливих погодних умов які вплинули на урожайність зернових. На підставі даних табл. 3 щодо обсягів урожайності елітного насіння соняшника за 2009 – 2013 рр. визначити алгоритм дій платника та податкової інспекції щодо заходів по погашенню боргу.

Таблиця 3

Вихідні дані

Рік	Врожайність ц/га	Обсяг реалізації, тис. грн
2009	70	130
2010	80	180
2011	88	210
2012	90	230
2013	30	85

Затверджено на засіданні
кафедри оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Протокол № ___ від " ___ " _____ 20___р.

Зав. кафедри _____ Екзаменатор _____
(підпис) (підпис)

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 (6 балів):

1 бал – за правильне подання та використання методичного апарату.

2 бали – за арифметичну правильність розрахунку.

2 бали – за наявність і ґрунтовність висновку.

1 бал – за охайність подання результатів.

1 бал – за наявність пояснень щодо алгоритму розрахунку показників.

Завдання 2 (7 балів):

1 бал – за правильне подання та використання методичного апарату.

2 бали – за арифметичну правильність розрахунку.

3 бали – за наявність і ґрунтовність висновку.

1 бал – за охайність подання результатів.

1 бал – за наявність пояснень щодо алгоритму розрахунку показників.

Завдання 3 (8 балів):

1 бал – за правильне подання та використання методичного апарату.

2 бали – за арифметичну правильність розрахунку.

3 бали – за наявність і ґрунтовність висновку.

1 бал – за охайність подання результатів.

1 бал – за наявність пояснень щодо алгоритму розрахунку показників.

Завдання 4 (9 балів):

1 бал – за правильне подання та використання методичного апарату.

3 бали – за арифметичну правильність розрахунку.

3 бали – за наявність і ґрунтовність висновку.

1 бал – за охайність подання результатів.

1 бал – за наявність пояснень щодо алгоритму розрахунку показників.

Завдання 5 (10 балів):

2 бал – за правильне подання та використання методичного апарату.

3 бали – за арифметичну правильність розрахунку.

3 бали – за наявність і ґрунтовність висновку.

1 бал – за охайність подання результатів.

1 бал – за наявність пояснень щодо алгоритму розрахунку показників.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 12.1.

Таблиця 12.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Год	Методи та форми навчання		ОЦІНКА рівня сформованості компетентностей			
					Форми контролю	Максимальний бал		
1	2	3	4		5	6		
Змістовий модуль 1.								
Державний і корпоративний податковий менеджмент								
ПМ2	Визначати способи формалізації й реалізації господарських рішень.	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Теоретичні та організаційні засади податкового менеджменту	Робота на лекції	0,5
				2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття <i>"Податковий менеджмент і його роль в податковій політиці як держави так і окремого суб'єкта господарювання"</i> . 1. Принципи системи оподаткування. 2. Податкове право. 3. Функції державного податкового менеджменту. 4. Поняття і суть корпоративного податкового менеджменту. 5. Податкова політика підприємства	Активна участь у дискусії	1
				5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу	Презентація	0,5
ПМ3	Визначати технологію розробки та реалізації господарських рішень	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Податкове планування та прогнозування податків і зборів	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Завдання 1. Моделювання податкових надходжень за допомогою методу коефіцієнтів. Моделювання податкових надходжень за допомогою інших методів	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
				5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підбір та робота з відповідною літературою	Захист індивідуального завдання	1,5
ПМ2	Здійснювати обґрунтований вибір економіко-математичних методів та моделей для формування ефективних господарських рішень	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. <i>Тема 3.</i> Податковий ризик-менеджмент	Робота на лекції	0,5
				1	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття <i>"Управління податковими ризиками, зміст, принципи та етапи"</i> . 1. Сутність податкового ризик-менеджменту. 2. Види податкових ризиків. 3. Вплив податкових ризиків на формування доходної частини бюджету. 4. Шляхи упередження та усунення податкових ризиків	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
				5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарських занять. Виконання індивідуального завдання	Захист індивідуального завдання	1,5
		4	Ауд.	2	Лекція	Тема 4 Податкове рахівництво	Робота на лекції	0,5
				1	Практичне заняття	Завдання 2. Складання скарги на рішення податкового органа, який неправильно визначив податкове зобов'язання платника	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
				5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять. Виконання індивідуального завдання	Захист індивідуального завдання	1,5

Продовження табл. 12.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
ПМ3	Формувати напрями підвищення ефективності управлінських рішень	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Облік платників податків	Робота на лекції	0,5	
							Диктант	2	
			2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття "Значення повноти обліку платників податків в системі забезпечення повноти нарахування і сплати податків" 1. Поняття, сутність та порядок обліку платників податків в податкових органах. 2. Порядок визначення та обліку великих платників податків. 3. Особливості обліку платників податків-фізичних осіб. 4. Порядок обліку платників окремих видів податків	Активна участь у семінарі	0,5		
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуального завдання	Захист індивідуального завдання	1	
ПМ2	Прогнозувати управлінських рішення з урахуванням впливу чинників зовнішнього середовища	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Облік податкових надходжень, організація сплати податків	Робота на лекції	0,5	
				2	Семінарське і лабораторне заняття	Завдання. Комплексне оцінювання ризиків виробничого підприємства за несвоєчасну і неповну сплату податків.	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	0,5	
						СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять. Вирішення індивідуального завдання
ПМ1	Проводити аналіз впливу невизначеності на якість прийняття управлінських рішень	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Управління податковим боргом	Робота на лекції	0,5	
				2	Практичне заняття	Завдання. Складання податкових повідомлень і податкових вимог. Рішення практичних задач з розрахунку розміру пені і штрафних санкцій, які застосовуються до платників податків	Активна участь у дискусії	0,5	
						СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до практичних занять. Підготовка до семінарського заняття. Підготовка до колоквіуму
Змістовий модуль 2. Податковий контроль в системі податкового менеджменту								36,5	
ПМ2	Визначати оптимальні управлінські рішення в умовах невизначеності	8	Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Теоретичні засади податкового контролю.	Робота на лекції	0,5	
				2	Семінарське заняття	Теоретичні та методичні засади прийняття управлінських рішень	КОЛОК-ВІУМ	5	
						СРС	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять. Виконання індивідуального завдання
	Визначати схильність КТР до ризиків	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Планування та організація проведення перевірок	Робота на лекції	0,5	
				2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття "Податкові перевірки як винятковий захід податкового контролю" 1. Поняття та сутність податкових перевірок. 2. Види податкових перевірок. 3. Порядок планування та організації податкових перевірок. 4. Оформлення результатів перевірок. 5. Податкове повідомлення-рішення	Активна участь у дискусії	0,5	
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуального завдання	Захист індивідуального завдання	1	

продовження табл. 12.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
ПМЗ	Ідентифікувати підприємницькі ризики	10	Ауд.	2	Лекція	Тема 10. Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання	Робота на лекції	0,5
				2	Семінарське заняття	<p>Тема семінарського заняття <i>"Особливості організації контрольної роботи у сфері справляння податків на споживання"</i></p> <p>1. Поняття і сутність податків на споживання. 2. Сутність контрольної роботи податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання. 3. Особливості проведення перевірок податків на споживання. 4. Відповідальність за порушення законодавства по податках на споживання. 5. Вплив корпоративного менеджменту на результати та частоту перевірок</p>	Активна участь у виконанні завдань	0,5
			СРС	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарських занять. Виконання есе, виконання ІНДЗ	Перевірка есе	1
ПМ1	Визначати оптимальні управлінські рішення в умовах ризику	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 11. Контроль за правильністю нарахування та своєчасністю сплати в бюджет податку на прибуток	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Завдання. Складання податкової декларації платника податку на прибуток	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
			СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання есе	Перевірка есе	2
ПМ2	Визначати оптимальні управлінські рішення в умовах конфлікту	12	Ауд.	2	Лекція	Тема 12. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян	Робота на лекції	0,5
				2	Семінарське заняття	<p>Тема семінарського заняття <i>"Порядок оподаткування доходів громадян"</i></p> <p>1. Сутність податку на доходи громадян. База оподаткування та ставки податку. Податковий період. 2. Звітність по податку з доходів громадян. Порядок заповнення та надання до податкових інспекцій. Термін сплати податку. 3. Організація контролю у сфері доходів громадян. Його форми та методи</p>	Активна участь у виконанні завдань	0,5
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Самостійне опрацювання лекційного матеріалу	Експрес-опитування	0,5
ПМЗ	Здійснювати оцінку ефективності КНР з урахуванням ризику	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 13. Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних та інших обов'язкових платежів	Робота на лекції	0,5
				2	Семінарське заняття	<p>Тема семінарського заняття <i>"Запровадження єдиного податку та ресурсних платежів – економічний важіль держави"</i></p> <p>1. Сутність та перелік ресурсних платежів, єдиного податку. База оподаткування. 2. Звітність по ресурсних платежах та єдиному податку. Звітні періоди, порядок надання звітності та терміни сплати. 3. Організація контролю за повнотою декларування та своєчасністю сплати єдиного податку та ресурсних платежів. Форми і методи контролю</p>	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вирішення індивідуального завдання	Захист індивідуального завдання	1,5

Закінчення табл. 12.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
ПМ2	Застосовувати методи експертних оцінок для визначення ступеня ризику	14	Ауд.	2	Лекція	Тема 14. Митний контроль	Робота на лекції	0,5	
				2	Семінарське та лабораторне заняття	<p>Тема семінарського заняття "Роль митного контролю в системі державного податкового контролю"</p> 1. Сутність митного контролю. Суб'єкти і об'єкти митного контролю. 2. Порядок проведення митного контролю. Форми і методи митного контролю. 3. Оформлення та порядок реалізації результатів митного контролю	Активна участь у виконанні завдань	0,5	
			СРС	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять. Підготовка до контрольної роботи	Захист індивідуального завдання	1	
ПМ2	Здійснювати оцінку абсолютного рівня ризику	15	Ауд.	2	Лекція	Тема 15. Західний досвід адміністрування податків	Робота на лекції	0,5	
				2	Практичне заняття	Завдання. Рішення практичних задач щодо оптимізації податків фірми в Україні і в західних країнах	Колоквіум	6	
			СРС	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять. Вирішення індивідуального завдання, Підготовка до контрольної роботи	Захист індивідуального завдання	2	
СЕСІЯ			Ауд.	2	Передекзаменаційна консультація	Вирішення практичних завдань на різні теми, що входять до підсумкового контролю	Підсумковий контроль	40	
				2	Екзамен	Виконання завдань екзаменаційного білету			
			СРС	10	Підготовка до екзамену	Повторення матеріалів змістових модулів			
Усього годин				144	Загальна максимальна кількість балів із дисципліни			100	
з них									
аудиторні				58	40 %	поточний контроль			60
самостійна робота				86	60 %	підсумковий контроль			40

Примітка: ПМ – податковий менеджмент.

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 12.2.

Таблиця 12.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота															Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		
2	2,5	5,5	2,5	4,0	3	4	2	2	2	6	1,5	2,5	7	2,5		
Колоквіум							Колоквіум								40	100
5							6									

Примітка. T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 12.3.

Таблиця 12.3

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Семінарські заняття	Диктант	Захист індивідуального завдання	Перевірка есе	Презентація	Експрес-опитування	Тестування	Письмова контрольна робота	Колоквіум	Усього
Змістовий модуль 1. Державний і корпоративний податковий менеджмент	Тема 1	1 тиждень	0,5	–	–	1	–	–	–	0,5	–	–	–	–	2,0
	Тема 2	2 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	1,5	–	–	–	–	–	–	2,5
	Тема 3	3 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	1,5	–	–	–	–	3	–	5,5
	Тема 4	4 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	1,5	–	–	–	–	–	–	2,5
	Тема 5	5 тиждень	0,5	0,5	–	–	2	1	–	–	–	–	–	–	4,0
	Тема 6	6 тиждень	0,5	–	0,5	–	–	2	–	–	–	–	–	–	3,0
	Тема 7	7 тиждень	0,5	–	–	0,5	–	–	–	1	–	2	–	–	4,0
	Тема 8	8 тиждень	0,5	–	–	–	–	1,5	–	–	–	–	–	5	7,0
Змістовий модуль 2. Податковий контроль в системі податкового менеджменту	Тема 9	9 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	2
	Тема 10	10 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	2
	Тема 11	11 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	–	2	–	–	3	–	–	6
	Тема 12	12 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	–	–	–	0,5	–	–	–	1,5
	Тема 13	13 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	1,5	–	–	–	–	–	–	2,5
	Тема 14	14 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	1	–	–	–	–	5	–	7
	Тема 15	15 тиждень	0,5	0,5	–	–	–	1,5	–	–	–	–	–	6	8,5
Усього			7,5	5,5	0,5	1,5	2	14	3	1,5	0,5	5	8	11	60

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С.Кузнеця (табл. 12.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Таблиця 12.4

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

13. Рекомендована література

13.1. Основна

1. Барулін С. Налоговый менеджмент : учебн. пособ. / С. Барулин. – М. : "Омега-Л", 2007. – 386 с.
2. Иванов Ю. Б. Системы налогообложения Украины и России: структура, проблемы, тенденции развития : монография / Ю. Б. Иванов, И. А. Майбуров. – Х. : ФЛП Либуркина Л. М. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2009. – 520 с.
3. Ісаншина Г. Ю. Податковий менеджмент : навч. посібн. / Г. Ю. Ісаншина. – К. : ЦУЛ, 2003. – 260 с.
4. Крисоватий А. І. Податковий менеджмент : навч. посібн. / А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма. – Тернопіль : Карт-бланш, 2004. – 304 с.
5. Найденко О. Є. Податковий контроль : підручник / О. Є. Найденко. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 386 с.
6. Налоговый менеджмент : учебн. пособ. / Ю. Б. Иванов, В. В. Карпова, Л. Н. Карпов. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2006. – 488 с.
7. Проблеми розвитку корпоративного податкового менеджменту / Ю. Б. Иванов, О. М. Тищенко, О. В. Грачов та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 496 с.
8. Податковий менеджмент : підручник / Ю. Б. Иванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма та ін. – К. : Знання, 2008. – 525 с.
9. Рева Т. М. Податковий менеджмент : навч. посібн. / Т. М. Рева. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 282 с.

13.2. Додаткова

10. Загородній А. Г. Податки та податкове планування підприємницької діяльності : монографія / А. Г. Загородній, А. В. Єлисеєв. – Львів : Центр Бізнес-Сервісу, 2003. – 152 с.
11. Иванов Ю. Б. Альтернативні системи оподаткування : монографія / Ю. Б. Иванов. – Х. : ХДЕУ – Торнадо, 2003. – 517 с.
12. Иванов Ю. Б. Налогообложение: терминология законодательных и нормативных актов : словарь-справочник / Ю. Б. Иванов. – Х. : Издательский дом "ИНЖЭК", 2003. – 704 с.

13.3. Інформаційні ресурси

13. Бюджетний Кодекс України від 8 липня 2010 року № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-VI>.
14. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

15. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

16. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/page>.

17. Наказ Міністерства фінансів України від 7 грудня 2012 р. № 1298. Положення про проведення перевірок стану збереження майна платника податків, яке перебуває у податковій заставі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2202-12>.

18. Наказ Міністерства фінансів України від 17 грудня 2012 р. № 1340 Порядок ведення реєстру виданих та отриманих податкових накладних [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0201-13/para16#n16>.

19. Наказ Міністерства фінансів України від 7 листопада 2011 р. № 1398. Порядок застосування адміністративного арешту майна платника податків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0009-12>.

20. Наказ Державної податкової адміністрації України від 24 грудня 2010 р. № 1044 Порядок застосування норм пунктів 102.6-102.7 статті 102 Податкового кодексу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0084-11>.

21. Наказ Міністерства фінансів України від 11 жовтня 2011 р. № 1273 Порядок застосування податкової застави органами державної податкової служби [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1339-11>.

22. Наказ Міністерства фінансів України від 24 жовтня 2012 р. № 1113 Порядок направлення органами державної податкової служби податкових вимог платникам податків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1909-12/para16#n16>.

23. Наказ Міністерства фінансів України від 28 листопада 2012 р. № 1236 Порядок направлення органами державної податкової служби податкових повідомлень-рішень платникам податків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z2135-12/para90#n17>.

24. Наказ Міністерства фінансів України від 9 грудня 2011 р. № 1588 Порядок обліку платників податків і зборів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11>.

25. Наказ Міністерства доходів і зборів України від 10 жовтня 2013 р. № 578 Порядок призначення та звільнення податкового керуючого, а також перелік його функцій та повноважень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1837-13/paran15#n15>.

26. Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 2012 р. № 1261 Порядок розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) платників податків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2143-12>.

27. Наказ Міністерства фінансів України від 14 грудня 2012 р. № 1329 Порядок списання безнадійного податкового боргу платників податків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0075-13/paran16#n16>.

28. Наказ Державної податкової адміністрації України від 18 липня 2005 року № 276 Інструкція про порядок ведення органами державної податкової служби оперативного обліку платежів до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється органами державної податкової служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0843-05>.

29. Наказ Державного казначейства України і Державної податкової адміністрації України від 25 квітня 2002 року № 74/194. Порядок взаємодії між органами Державного казначейства України та органами державної податкової служби України в процесі виконання державного та місцевих бюджетів за доходами та іншими надходженнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0436-02>.

30. Наказ Міністерства фінансів України від 05 грудня 2012 р. № 1277 Порядок використання додаткових джерел погашення податкового боргу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2186-12>.

31. Перелік достатніх підстав, які надають податковим органам право на проведення документальної позапланової виїзної перевірки платника податку на додану вартість для визначення достовірності нарахування бюджетного відшкодування такого податку. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 року № 1238 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1238-2010-%D0%BF>.

32. Перелік обставин, що свідчать про наявність загрози виникнення або накопичення податкового боргу, і доказів існування таких обставин". Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 року № 1235

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1235-2010-%D0%B17.F>.

33. Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

34. Порядок зміни початкової ціни продажу майна платника податків, яке перебуває у податковій заставі, в рахунок погашення його податкового боргу та оприлюднення інформації про час та умови проведення відповідних торгів. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 року № 1244 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1244-2010-%D0%BF/paran28#n28>.

35. Порядок списання непогашених грошових зобов'язань або податкового боргу після ліквідації платника податків, не пов'язаної з банкрутством. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 року № 1231 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1231-2010-%D0%BF>.

36. Про заставу. Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2654-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>.

37. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. Закон України від 15 травня 2003 р. № 755-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

38. Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру податкових накладних. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 року № 1246 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1246-2010-%D0%BF>.

39. Про затвердження Порядку обчислення і накопичення реєстраторами розрахункових операцій сум податку на додану вартість. Постанова Кабінету міністрів України від 27 грудня 2010 року № 1224 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1224-2010-%D0%BF>.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Податковий менеджмент" за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Теоретичні, правові та організаційні засади податкового менеджменту					
Визначати способи формалізації й реалізації управлінських рішень	Сутність поняття податкового менеджменту як державного, так і корпоративного	Знання характеристик податкового менеджменту, основних форм вираження та реалізації; умов забезпечення якості й ефективності управлінських рішень	Ідентифікувати ключові проблеми державного та корпоративного податкового менеджменту	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо розробки та реалізації управлінських рішень	Відповідальність за точну ідентифікацію ключових проблем і розробку та реалізацію управлінських рішень
Тема 2. Планування та прогнозування податків і зборів					
Визначати технологію розробки та реалізації управлінських рішень	Основні етапи та стадії прийняття рішень. Характер та умови прийняття рішень	Знання технології прийняття управлінських рішень, змісту основних методів та засобів прийняття рішень	Проводити декомпозицію економічної проблеми. Формувати пріоритети цілей та критеріїв прийняття рішення. Застосувати метод коефіцієнтів та інших з метою вибору найбільш ефективного прогнозування податків	Презентувати результати визначення найбільш ефективного управлінського рішення	Відповідальність за точність і коректність прийнятого рішення та строки його реалізації

1	2	3	4	5	6
Тема 3. Податковий ризик-менеджмент					
Здійснювати обґрунтований вибір економіко-математичних методів для формування ефективних управлінських рішень	Характеристика формалізованих та неформалізованих методів прийняття управлінських рішень	Знання методичних основ розробки та прийняття управлінських рішень в умовах ризик-менеджменту	Здійснювати вибір методичного інструментарію для вирішення конкретної фінансової проблеми. Розробляти економічно обґрунтовані методи для розв'язання конкретної економічної проблеми	Презентувати результати економічно обґрунтовані методи	Самостійно приймати ефективні управлінські рішення та відповідати за коректність і адекватність застосованих методів
Тема 4. Податкове рахівництво					
Формувати напрями підвищення ефективності управлінських рішень	Сутність обґрунтування управлінських рішень. Чинники, що впливають на вибір методу рахівництва	Знання критеріїв оцінки та принципів обґрунтування господарських операцій та відображення їх у відповідних регістрах	Здійснювати обґрунтування господарських операцій з використанням відповідних стандартів обліку	Ефективно формувати комунікаційну стратегію	Приймати ефективні управлінські рішення та відповідати за надійність і точність результатів
Тема 5. Облік платників податків					
Здійснювати обґрунтований вибір рішення щодо повноти обліку платників податків	Визначення поняття основних методів та принципів обліку платників податків	Знання основних етапів постановки на облік платників податків як юридичних, так і фізичних осіб	Своєчасно вжити заходи щодо постановки на облік (зняття з обліку) платників податків та їх відокремлених підрозділів	Презентувати результати прийнятих заходів	Самостійно приймати ефективні управлінські рішення. Відповідати за коректність та адекватність застосованих методів

1	2	3	4	5	6
Тема 6. Облік податкових надходжень, організація сплати податків					
Проводити аналіз впливу невизначеності на якість прийняття управлінських рішень	Поняття методів обліку податкових надходжень	Знання способів які забезпечили б повний і своєчасний облік податкових надходжень	Визначати своєчасно повноту надходження платежів. Визначати взаємозв'язок невизначеності та ризику ненадходження платежів своєчасно. Здійснювати вибір управлінського рішення яке б повністю відповідало ситуації	Презентувати результати прийнятого рішення. Здатність до групової взаємодії в процесі з'ясування причин виникнення ризиків	Приймати рішення в умовах невизначеності та відповідати за точність і коректність результатів
Тема 7. Управління податковим боргом					
Визначати оптимальні господарські рішення в умовах невизначеності	Сутність та значущість критеріїв оптимальності в процесі прийняття господарських рішень в умовах невизначеності	Знання методичних основ розрахунку критеріїв оптимальності прийняття рішень	Обґрунтовувати господарські рішення в умовах невизначеності з використанням критеріїв Лапласа, Вальда, Севіджа, Гурвіца, оптимізму, песимізму	Презентувати результати побудови критеріїв оптимальності	Приймати ефективні управлінські рішення щодо розробки сценаріїв розвитку підприємства в умовах податкового боргу
Тема 8. Теоретичні засади податкового контролю					
Визначити необхідні управлінські рішення	Визначення понять та принципів податкового контролю корисності. Детермінований еквівалент корисності	Знання основних етапів та методів здійснення податкового контролю	Оцінювати ступінь ризиків які можуть слугувати для прийняття рішення щодо вибору відповідного методу контролю ризик	Презентувати результати вибору оптимального управлінського рішення.	Приймати рішення щодо схильності КТР до ризику. Відповідальність за точність і коректність результатів

1	2	3	4	5	6
Тема 9. Планування та організація проведення перевірок					
Ідентифікувати види перевірок	Поняття податкової перевірки. Принципові ознаки та відмінності планування податкових перевірок.	Знання принципів ознак ризику як економічної категорії, причин виникнення підстав для проведення відповідних перевірок.	Будувати дерево управлінських рішень виникнення можливих ризикових ситуацій які можуть слугувати для планування відповідних перевірок.	Ефективно формувати комунікацій в умовах ризику	Відповідальність за точність і коректність прийнятого рішення
Тема 10. Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання					
Визначати оптимальні управлінські рішення за умов ризику	Сутність та значущість критеріїв оптимальності в процесі прийняття управлінських рішень в умовах ризику	Знання методичних основ контрольної роботи у сфері справляння податків на споживання.	Обґрунтовувати вибір управлінських рішень в умовах ризику на підставі критеріїв які б характеризували порушення податкового законодавства в сфері податків на споживання	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо розробки та реалізації управлінських рішень в умовах ризику	Відповідальність за точність і коректність прийнятого рішення
Тема 11. Контроль за правильністю нарахування та своєчасністю сплати в бюджет податку на прибуток					
Визначати оптимальні управлінські рішення в умовах конфлікту	Поняття податку на прибуток. Ризики щодо неповної сплати податку.	Знання методів знаходження оптимальної стратегії; вибору методу контролю в умовах ризику заниження податку на прибуток.	Використовувати елементи теорії гри в процесі визначення оптимального управлінського рішення в умовах конфлікту при неоднозначному трактуванні законодавства та визначенні податку на прибуток	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо розробки та реалізації управлінських рішень в умовах конфлікту	Приймати ефективні управлінські рішення в умовах конфлікту

Тема 12. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян					
Здійснювати оцінку ризиків щодо неповної сплати податку	Поняття податку на доходи громадян. Особливості визначення та звітності з цього податку	Знання критеріїв обґрунтування та прийняття управлінських рішень, щодо забезпечення повноти і своєчасності надходження до бюджету податку на доходи громадян	Здійснювати оцінку ефективності прийнятих рішень за ступенем ризику щодо несплати податку з громадян	Презентувати результати визначення ступеня ризику і прийнятого рішення	Управління комплексними діями щодо формування оптимального рішення щодо забезпечення платежів
Тема 13. Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних та інших обов'язкових платежів					
Здійснювати оцінку ризиків щодо неповної сплати податку	Поняття зазначених податки. Особливості визначення та контролю з цих податків	Знання ризиків щодо неповноти сплати зазначених податків та вміння їх визначити	Здійснювати оцінку ефективності прийнятих рішень за ступенем ризику щодо справляння єдиного податку, ресурсних та інших обов'язкових платежів	Презентувати результати визначення ступеня ризику і прийнятого рішення	Управління комплексними діями щодо формування оптимального рішення щодо забезпечення платежів
Тема 14. Митний контроль					
Здійснювати оцінку ризиків щодо митних платежів	Поняття сутності та методів митного контролю та способів його здійснення	Знання ризиків щодо неповноти сплати митних зборів та відповідних податків.	Здійснювати оцінку ефективності прийнятих рішень за ступенем ризику щодо митного контролю	Презентувати результати визначення ступеня ризику і прийнятого рішення	Управління комплексними діями щодо формування оптимального рішення щодо забезпечення платежів
Тема 15. Західний досвід адміністрування податків					
Здійснити оцінку податкових систем що діють в західних країнах	Поняття сутності податкових систем західних держав	Знання основних принципів дії податкових систем розвинених держав	<i>Можливість застосування в Україні окремих норм зарубіжного досвіду</i>	Презентувати результати співставлення переваг і недоліків і прийнятого рішення	Приймати ефективні управлінські рішення щодо впровадження передового досвіду

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	16
5. Теми та плани семінарських занять.....	19
6. Теми практичних занять	22
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	24
7. Теми лабораторних занять.....	25
8. Самостійна робота.....	26
8.1. Контрольні запитання для самодіагностики	29
9. Індивідуально-консультативна робота	36
10. Методи навчання	37
11. Методи контролю	41
12. Розподіл балів, які отримують студенти	48
13. Рекомендована література.....	54
13.1. Основна	54
13.2. Додаткова	54
13.3. Інформаційні ресурси.....	54
Додатки.....	58

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ"
для студентів спеціальності
8.03050801 "Фінанси і кредит"
усіх форм навчання**

Укладач **Громика Надія Костянтинівна**

Відповідальний за випуск **Іванов Ю. Б.**

Редактор **Бутенко В. О.**

Коректор **Бутенко В. О.**

План 2014 р. Поз. № 30 ЕВ. Обсяг 64 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9А

---

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.*